Duşan BAISKI

Rodion, o dată, Rodion, de două ori

Rosana pedalase la bătrânul „Singer” până când cineva bătuse în zid. Abia atunci îşi strânse rochiile de doliu, batistele cu monogramă şi şorţurile de bucătărie aflate în lucru şi le puse în dulapul de haine. Cum amuţi volanta maşinii de cusut, cum căzu şi liniştea, o linişte adâncă, nesănătoasă. Se culcară indiferenţi, el în patul dinspre geam, ea, în patul dinspre uşă. Îi văzu, mai bine zis îi revăzu sânii cândva tari şi coapsele albe şi moi. Ea adormi imediat, aşa cum adorm aproape toate femeile. El se mai zvârcoli o bună bucată de timp, mototolind destul de rău aşternutul. Frânturi de imagini din realitatea imediată i se strecurară în vis şi dimineaţa, când se trezi, avea în gură gust de cocleală, iar nodul din gât, pe care-l simţea de câteva zile, îi devenise şi mai mare. Pregătind la bucătărie cafeaua cu lapte, ea începu să fredoneze un cântec de demult, de pe vremea în care fusese la pensionul de fete. Pe urmă îşi scoase pechinezul la plimbare. El îşi bău ceaiul de chimen, apoi se duse după ziare, la chioşcul din colţ, şi parcurse indiferent mica publicitate, ştirile cu situaţia din Indochina şi rubrica sportivă. În final, sub aceeaşi stare de tensiune care începuse să-l îngrijoreze, îşi luă din armoar caseta cu dominouri şi ieşi în stradă, pe banca din faţa clădirii.

Un timp, urmări trecătorii ce păşeau grăbiţi, absenţi, cu ochii roşii de nesomn. Simţi, la un moment dat, în regiunea abdomenului, o durere fulgerătoare şi se strâmbă speriat. „Colonelul trebuie să ştie ce am” – îşi zise. Până mai ieri îl chinuise o durere arzătoare în regiunea coastelor. Colonelul îi spusese că putea fi vorba de o nevralgie costală. O nimica toată care, dacă nu trece, se vindecă în mod cert cu doi metri cubi de pământ galben. Faci umor negru, bătrâne, mormăise el.

— Hei, cine se scoală de dimineaţă, fruntaşii, nu-i aşa? Ce mai faci, aviatorule? Cum stăm cu catargele şi cu aviaţia inamică la joasă înălţime?… Auzi, azi vom juca şeptic american, ai înţeles?

Pantalonii kaki ai colonelului (îi ziceau astfel, chiar dacă nu fusese decât plutonier de campanie) miroseau pătrunzător a motorină şi la o manşetă aveau o pată mare, cenuşie. Cu mişcări iuţi, îşi scoase din buzunar ţigările şi bricheta, o manufactură stângace, realizată dintr-un tub de cartuş.

— Asta a făcut războiul, mă – zise şi se aşeză şi el pe bancă.

Vântul îl învălui pe Rodion într-un nor de fum „Virginia".

— Papagalu nu vine azi. Are o colaborare la radio. Ceva cu un drept la replică. Pe urmă se duce la „Ascar", să-şi tragă un EKG. Dar mi-a zis c-o să apară frate-su, Jean.

— Şi eu ar cam trebui să merg – îngăimă Rodion.

— Da' tu ce ai? Că tu n-ai făcut tranşee ca Papagalu. Te-a scos generalul. Mă, al dracului om a fost socru-tău! Şcoală de Saint-Cyr pur sânge. Cum mai stă cu balamalele, îl mai ţin?

— …

— Ar trebui să tot aibă aproape de-un veac, nu-i aşa?

— Nouăzeci şi cinci, că nevastă-mea are şaptezeci – spuse Rodion şi-n clipa aceea îşi duse mâna la gât, schimonosindu-se.

— Şase! şuieră celălalt.

Întâi se auzi o pereche de tocuri ferme, cu flecuri metalice. Rodion nu se întoarse, dar după faţa colonelului îşi putea da seama de farmecul celei ce se apropia. Colonelul slobozi o salvă de oftaturi şi-şi plimbă palmele pe obraz. Rodion înghiţi în sec. Câteva secunde nu mai văzu decât un voal negru.

— Cred că ar trebui să merg şi eu la control – zise speriat.

— Ce spui, mă? întrebă colonelul, întorcându-se către el. Hai să facem piesele! Uite că apare şi Jean.

— Băieţi, azi n-am timp. Mă duc după cumpărături.

— Sta iar a prins vreo castană pentru piaţa de vechituri – şopti colonelul, privindu-l pe fostul agent de bursă cum se îndepărtează. Precis că a fost oaia neagră a familiei. Ştii că, pe vremuri, s-a încurcat cu nevasta lui Papagalu, frate-său?

— Colonele, ce simte o femeie când naşte?

Pentru fostul militar, întrebarea căzu ca un trăsnet. Întâi îl privi pe Rodion mut, fără puterea de a răspunde chiar şi printr-o glumă de prost gust. Pe urmă îşi plimbă palmele peste piesele de domino placate cu foiţe de fildeş. Luă una dintre ele şi încercă să-şi fixeze buricele degetelor în calotele strunjite în lemnul unei duble de trei.

— Phi, fir-aş ce-am uitat, am uitat… – sări şi, luându-şi pachetul de cărţi de joc, se îndepărtă în grabă în direcţia casei.

Înainte de-a ajunge sub imitaţia de portic, se mai întoarse o dată pentru a se convinge că nu s-a luat Rodion pe urmele sale şi, în fine, dispăru, trântind uşa masivă după el.

„Ce-or să zică vecinii?" se întrebă, privind carosabilul pe care se

iviseră câteva grămăjoare galbene, aburinde. Pe carosabil treceau alene o iapă costelivă, trăgând un furgon verde, pe pneuri de maşină, şi o căţea neagră, cu ţâţele supte. Ochii de pisică ai furgonului dispărură după colţ.

Puse piesele în casetă, fără a le mai aranja. Plecarea precipitată a colonelului nu numai că îl nedumeri, dar îi şi amplifică starea aceea ciudată, apăsătoare. Încercă să-i caute amicului scuze (mai mult pentru a scăpa de propriile gânduri), celălalt se plângea mereu de diverse probleme, dar, negăsind nimic viabil, urcă şi el în apartament. Puse caseta înapoi în armoar şi se trânti în şezlong. Răchita puternic tensionată scârţâi jalnic.

Un timp se legănă, reuşind să scape de gânduri. Apoi îşi fixă privirea pe nişte poze de familie lucrate în sepia, pe carton, cu antetul în relief al fotografului. Cineva trânti uşa de la intrare. Dinspre bucătărie răzbătu clinchetul unei farfurii de porţelan.

— Ne-au invitat la masă! strigă Rosana din prag.

Rodion se făcu mărunt, bombardat de o serie de amintiri până acum adormite. Generalul! Ultima dată se văzuseră en famille, adică el, Rodion, Rosana, generalul şi mama Rosanei (soacra fiind o colerică terorizantă), în urmă cu aproximativ trei săptămâni. Eclipsat mereu de gura nevestei, generalul scăpase la o discuţie entre messieurs cu ginerele său, Rodion, dar, din păcate, femeia fusese foarte aproape, chiar în spatele lui. Tocmai se lansase într-o tiradă aiurită despre „ce zici dacă apaşii, comanşii, delavarii şi siucşii ar fi avut cel puţin un mig, un taigăr sau măcar două-trei katiuşe". Vorbind, bărbuţa tunsă triunghiular vibrase în ton cu libertatea matrimonială în care se crezuse, cu spiritul său la bază belicos. La care Rosana, o mare admiratoare a lui Karl May, îl făcu călău, iar el, tremurând, se sculă în picioare:

— A avut Darwin dreptate afirmând că Eva a făcut din Adam maimuţă.

Plecaseră de acolo valvârtej. Rosana, simţindu-se jignită, plânsese o noapte întreagă. Şi acum iată că, cine ştie cum, securea războiului fusese îngropată.

Începu să-şi maseze coastele loco dolente. Presopunetură. „Parcă vorbea de dilatare..." – prinse el prin creier o frântură de gând şi pentru prima dată simţi în inimă un ghimpe de teamă.

„Poate colonelul n-a vrut să-mi spună, dar sunt convins că ştie" –

gândi, sperând într-o idee călăuzitoare. Îşi plimbă de două ori privirea prin cameră, de la candelabrul din coarne de cerb, până la papucii de pâslă cu ciucuri roz ai Rosanei. Pe stradă trecu huruind maşina pântecoasă a salubrităţii şi geamurile zdrăngăniră dureros. Preţ de o secundă, Rodion avu senzaţia de sufocare şi-şi duse mâinile la gât. Îşi surprinse în oglindă chipul cu ochii bulbucaţi şi gura deschisă. „Zicea odată colonelul că a văzut o femeie cu barbă…" Un junghi pasager, dar violent îl goni în bucătărie, în spatele Rosanei.

— Nu-mi place casa asta – se exprimă.

Bătrâna se întoarse surprinsă spre el.

— Mai bine ne-am fi mutat noi la bloc şi nu părinţii.

Deşi tocmai el fusese cel care avusese ideea de a rămâne. Adică stând în această casă, continua să aibă o independenţă relativă în ceea ce priveşte încălzitul şi combustibilul pentru bucătărie.

— Tu te-ai… decise femeia, fluturându-şi palma în dreptul capului. Hai, îmbracă-te, plecăm îndată.

— I-auzi! strigă Rodion, apucându-se cu mâinile de burtă.

Femeia făcu şi ea ochii mari, dar se aplecă totuşi cu urechea până la abdomenul soţului.

— Tu… fără mine o să mori de foame.

— Nu, nu… murmură Rodion. Restul cuvintelor i se pierdură în gâtlej.

Se duse în cameră şi se trânti în şezlong.

— Auzi, colonelul a zis că se pot face şi operaţii.

— Ce operaţii, dom'le… te-a lovit şi pe tine ipohondria ca pe măgarul ţiganului. Tu şi colonelul, toată ziua frecaţi pocherul pe chibrituri şi vă purecaţi unul pe altul de boli închipuite, aia e.

— Te face din bărbat femeie – reflectă Rodion.

Rosana coborî la minimum feştila maşinii de gătit şi-şi rătăci privirea printre arabescurile tapetului. De câteva zile, bătrânul slăbise vizibil, se închidea tot mai des în baie şi întotdeauna când ieşea, trăgea după el doar o trenă discretă de parfum. La început, crezuse că era doar un moft, dar aiurelile pe care le debita o puseseră pe gânduri. Dintr-odată nu se mai auzi scârţâitul şezlongului şi, îmboldită de un gând nedefinit sau poate de curiozitatea feminină, vru să se repea-dă dincolo, în camera lui. Însă abia întoarsă, dădu cu ochii de silueta lui Rodion înţepenită în cadrul uşii.

— Îţi place numele de Rodion?

— Lasă că mama cunoaşte pe cineva la clinică – încercă ea un element de autosugestie. Hai, îmbracă-te!

Rodion se făcu nevăzut în camera lui. Îşi îmbrăcă pentru prima dată costumul lui negru, mirosind a busuioc şi piper.

— Dar nu-i aşa că-ţi place Rodion? strigă.

Femeia se cruci şi se închină spre „Cina cea de taină".

— Da, e foarte şic – răspunse.

Rodion se pieptănă. Întâi îşi făcu cărare pe stânga, apoi pe dreapta. Se strâmbă de câteva ori, închipuindu-şi dureri supreme. Inima prinse a-i bate puternic.

— Dar dacă n-apuc să ajung la spital…

Ieşi din baie speriat, lăsând sticluţa cu apă de colonie neatinsă. În gât, acelaşi nod, mai mare decât însuşi mărul lui Adam.

— Hai! se precipită el, dorind deodată să iasă cât mai repede din camera ce i se părea acum insuportabil de strâmtă, străină, ameninţătoare şi plină de microbi. Eu nu mă mai întorc aici.

— Dar…

Bătrâna ieşi ca mută, măsurându-l în toată înălţimea lui. Nu mai avea ce să spună.

— Colonelul zicea…

— Da' mai lasă-l dracului de colonel! explodă femeia şi o luă spre curte.

Rodion păşea încet. Fiecare pas îl făcea cu deosebită precauţie. Înainta în profil, cu ochii mai mult în urmă, la ceva care întârzia să apară. Înghiţi de câteva ori în sec. De pe frunte i se prelinse o picătură de sudoare. Se auzi un ţipăt de copil. Rodion deschise gura. Din nou un ţipăt de copil. Îşi scoase batista şi, mototolind-o, îşi şterse buzele încărcate cu salivă. Treptele scârţâiau răscolitor. Un al treilea ţipăt. Ca de copil. Pe lângă Rodion trecu în goană o pisică răvăşită. Apoi încă una. Probabil un motan. Nu ţipase niciun copil.

Rosana îl aştepta în curte, fremătând. Îi privi costumul şi faţa cu sufletul strâns, dar nu-i spuse nimic. Îl luă de braţ şi ieşiră în stradă.

— Oh, Doamne, uitucă mai sunt, mi-am uitat poşeta!

Aşteaptă-mă pe bancă până mă întorc.

— Nu!

— Ce, nu?

— N-o să ai noroc dacă te-ntorci – zise Rodion, profetic, cu ochii tuburi, ca după un plâns de lungă durată.

Nu-l luă în seamă. N-avea decât să glumească. Îl urmări cum se aşază greoi pe banca aceea din lemn negeluit şi clătină din cap, tot mai speriată de starea lui. După aceea, intră în curte şi o luă pe scări. La primul geam se opri şi-l căută cu privirea. Stătea pe bancă, ciudat de liniştit, şi privea o pereche de porumbei albi. Ajunsă sus, scoase cheia de sub preşul dinaintea uşii, descuie şi intră în apartament. Faptul că Rodion îşi luase costumul cel negru o înfricoşase. Se apropie de geamul din bucătărie. Îi era frică să nu i se întâmple ceva chiar acum, însă Rodion se găsea tot acolo, cocârjat de ani şi solemn, ca un gândac negru de bucătărie.

Îşi culese poşeta de pe masă. Dinspre camera lui Rodion se auzi un scârţâit. Întâi crezu că e pechinezul, dar pe căţel îl lăsase la părinţi. Apoi vru să spună „ce tot scârţâi, Rodioane?", dar îşi aminti că Rodion se afla jos. Deschise uşa şi abia atunci se gândi că în cameră putea fi un hoţ. Însă prea târziu. În şezlong se legăna îmbrăcat într-un costum negru, cineva…

— Rodion! Tu eşti?!

DUŞAN BAISKI – Luna şi tramvaiul 5 – proză scurtă – Editura Marineasa – 1994